

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „50
Egy hora 1 — „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj mind den külön beiktatásért 30 kr.

Olaszországból.

Azt tapasztalom, hogy nálunk Olaszországgal nem foglalkozik annyit a közvélemény, mint a mennyire érdemes és helyes lenne.

Olaszország az egyedüli állam, mely hivatalos tényekkel bizonyította be egykoron, hogy hazánk szabadságát és állami függetlenségét kész lett volna előmozdítani.

Minket magyarokat úgy tekintett, mint testvéreket és emigránsaink közül a szegényebb sorsuak ép oly segélyezésben részesültek mint az olasz emigránsok, kik olasz földről száműzve, olasz földön kerestek menedéket.

A magyar nem haláttalan nemzet; népünk egyik szép jellemvonása az, hogy nem felejtheti el a jótéteményt és tud érte szeretetet adni cserébe, még akkor is, mikor évek multak és más népeknél az idő elmosta volna az emlékezetet.

Szerettem feltüntetni nemzetünk e szép jellemvonását; de szerettem emlékeztetni nemzetünket az olasz barátságra is, az olasz testvériségre, nemcsak hálából, nemcsak szeretetből, nemcsak érzélségből, de azért is, mert ez ország ami szövetségünk, és pedig oly szövetség, melynek jóakarátát, jóindulatát nemcsak hivatalos szerződések szereztek meg, de egy nemesen és mélyen érző nemzet kebeléből fakadtak; az olasz nép a magyar népnek barátja volt és lesz; az olasz nemzet a magyar nemzet természetes szövetségese, testvére!

Midőn átléptem a határt és megláttam ismét a jól ismert gyönyörű országot, a távolban kékkelü havasokat, a fától fáig füzéreként függő szőlőket, a sűrűn lakott, iparkodva művelt lapályokat, melyek a mi rónáink után vajmi kicsinyeknek néznek ki, élénken tolt emlékembe az a kép, mely végtelenül megható volt, midőn egy gyászoló nemzetnek adott át egy koporsót két év előtt; és úgy éreztem, mintha nem utaztam volna el hazuról, de egy második hazába jöttem volna vissza, abba az olasz hazába, melyben csaknem egész életem töltém és az emlékeim ott maradták a távoli multban, mind az, mi örömet és fájdalmat szerzett egykor itt maradt és itt beszél a szívhez.

Mihelyt átléptem a határt, érdeklődéssel szereztem magamnak értesítést arról, hogy miként állnak a dolgok itt most?

Tudjuk, hogy újra miniszterválság volt: oly részletes válság, mint a milyennek szemtanui voltunk néhány évvel ezelőtt, mikor utóljára bizattak a kormány

gyeplői Rudini őrgróf nyugodt és urias kezeire.

A részletes válságra az ok ugyanaz volt akkor, mint most; a hadügyi költségek s a kadsereg létszámának megtartása vagy csökkentése.

Colombo, ki mint mérnök számolni jól tud és a pozitív tudományokban jártas elme mélységével ítéli meg a helyzetet, akkor is lemondott, mint most, mert nem hiszi és nem hitte, hogy Olaszország elbirhatná mostani hadi szervezet nek terhét.

Néhány hét előtt Colombo irányba jutott volt tulsulyra és Ricotti tábornok, ki ötven év óta szolgálta hazáját és királyát, le akarta szállítani a hadi létszámot és részben újra szervezni a hadsereget.

Kényes kérdés, mely fölött, itéletet alig lehetne mondani! Tény az, hogy az egyes csapatokban jelenlevők létszáma a mai szervezettel oly csekély, hogy a gyakorlatnál a tiszték nem szokhatják meg a vezénylés gyakorlati részét, mert egészen más nagyságu utasításokkal kell dolgozniok, mint háboru idején.

A mai világban a mozdulatok helyessége dönti el a csatákat inkább mint az útközetek maguk, sok igaza lehet tehát azoknak, kik úgy vélekednek, hogy a békelábon álló csapatoknak hasonlítani kell a hadilábon állókhoz, különben szükség esetén az egész szervezet szokatlanul ujnak tűnik fel azok kezében, kik hivatala vannak használni és érvényesíteni a haderőt véssznek napjaiban. Eltekintve tehát az államháztartás terheitől és egyensúlyától, könnyen meg lehet, hogy igaza volt az ősz tábornoknak, midőn azt állítá, hogy a létszámleszállítás összecsátolva az újjászervezéssel, nem gyöngitené az olasz hadsereget, sőt harképességét pövelné.

Azonban az olaszok érzékenyek, ha hadseregük van szó; Ricotti tervével megbukott és vele mentek a hidegen számítóok.

Jöttek mások, több új ember, több fiatalabb ember, több oly ember, kiről azt kérdezhettünk, hogy miért jött, mi czimen jött?

De talán csak Olaszországban van ez így? Nem jöttek nálunk is fiatalabb emberek, kiktől szinte kérdezhettük volna, hogy mi czimen jöttek és még is megmutatták, hogy nehéz viszonyaink közt kibirták vivni az ellenzék jóindulatát is, mint például Wlassics.

Nem bánom tehát, hogy Prinettinek kerékgyárgyára van, vagy hogy Demartino leginkább arról volt ismeretes, hogy nagyon jó kardvivő.

Azonban nemcsak új és ifjabb emberek jöttek most elő; — a multak homályából kibontakozott egy régi alak is, ki egykor nagy szerepet játszott és csaknem örökös külügyminiszternek látszott, ee nem volt örökös még sem, mint semmi sem e világon.

Emlékszem még Visconti Venostára, az akkor még egyszerű milánói nemesre ki őrgróffá lett, hogy Cavour unokája, az Alfieri leány hozzá menve, ne vessze el őrgrófi czimét.

Emlékszem rá, mint határtalanul elegáns, jól bereltvált, jól fésült, öltözött korrektül mozgó uri emberre, ki nem sok port vert fel, nem is állt volna jól kényes tiszta valójának a felvert por-felleg.

Egyszer Rora őrgrófnál voltam, mint igen fiatal ember az estét tölteni és arról volt szó, egy nehézkes miniszterválság alkalmával, hogy kit fogjanak meg külügyminiszternek?

Akkor még régiók szerint válogatták a minisztereket

A politikai szalon politikusai félrevonultak tanácskozái, és nem csekély meglapétést okozott, midőn azzal jöttek vi-sza, hogy Visconti Venosta, a roppant göndör, roppant szőke, roppant elegáns, roppant finom fiatal ember lesz külügyminiszter.

Az új ember sohasem beszélt az előtt a parlamentben, szűbeszédét már mint miniszter tartotta, és emlékszem, hogy ugyancsak a Rora-szalomban szívélyesen tréfálództak a világ legelegánsabb ruházatu miniszterével, hogy milyen lesz az a szűz, a melylyel bemutatkozik a parlamentnek.

Azóta évek jöttek, évek mentek; a göndör szőke dandy híres miniszterré lett; minisztertársa volt már az akkor is, a még igen fiatal Rudini őrgrófnak, ki a hihetlenségig menő személyes bátorság, melyet Palermóban mutatott, ugrasztott egyszerre elő érbe, a személyes bátorságot megillető és a legritkább esetekben adományozott aranyéremmel, széles jöltermett me len.

A göndör, szőke dandy, most őszbe borult öreg ur; mióta a jobboldallal megbukott, csendben élte világát és nem vert fel port többé maga körül; de mint miniszter igen ügyes volt fiatal korában, ügyes volt később megletebb korában, és csoda lenne, ha nem lenne ügyes öregkorában, mikor sokat tanulhatott és keveset felejtettett uri magányában.

Caetani herczeg, vak Sermoneta herczeg fia, ki egész Olaszország egyik leg-tiszteltettebb alakja volt egykor, átadja erősz izmos kezeivel a miniszteri tárczát azok-

nak a gyakorlott, fehér, öreg kezeknek. Caetani óriás alakja, hatalmas ökle, mely egyszer jól rendbe hozta a római várostánácsban verekedő városi atyákat, talán inkább szokott az angol sportok üzéséhez, mint azon sok haszontalan okmány simogatásához, melyek minden külügyminiszteriumban halomra szoktak gyülni.

Caetani herceg igen nagy ur; a római büszke nagy uri családok egyik legbüszkébbike az ő családja; termete igen magas, vállalai igen szélesek és valószínűleg nehezebbre esett neki a sok diplomatikai hajlongás; talán úgy kellett volna vele csinálni, mint V. Károly csinálta a francia I. Ferenczel, kit úgy kényszerített arra, hogy előtte meghajoljon, hogy a bejáró ajtót nagyon alacsonyra csináltatta számára.

Mi köze volt a külügyi lárczaváltozásnak azzal, hogy Ricotti javaslatait elejtették; azt a vállas, óriás herceg jobban tudja, mint a közönséges halandók, hogy a régi ügyes miniszter ismét beleül a sima székbe, annak talán lesz valami látható következése a diplomáciaiának vakandszerű, földalatti, láthatatlan turkálásaiban.

Kossuth Ferencz

A függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottsága következőleg osztotta fel maga közt a szervezkedés végzését, illetve intézését: Budapesten mint elnök Kossuth Ferencz távolléte alatt Helfy Ignác, Csanak és Csongrád megyék Juszt Gyula, (Battonya); Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-Szolnok megye és Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye Tóth János; Debreczen város és Bihar megye Kiss Albert (Debreczen):

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A Paskó György kirándulása.

— A „Debreczen” tárczája.

Írta: **Vértessy Arnold.**

Gyönyörű májusi vasárnap reggel volt. A nap ragyogott a háztetők bádog ereszein a mint Paskó György kinézett e harmadik emeletről. Egy darab nyájas kék eget is látott, a mit nem mindig láthatni az első, meg a második emeletről. Az ég közelebb van a szegény emberekhez s a szegény ember jobban is meg tudja becsülni.

Paskó György, a ki szegény postatiszt s a kinek ritkán jut egy egész szabad vasárnapja, nagyon boldog, hogy ma olyan szép derült az ég.

Szaporán költi a feleségét:

— Frida gyönyörű időnk van. Megyünk.

Ma tegnap elvégezték, hogy ma ki-mennek a Svábhegyre. Az asszony ugyan csak annyit monzott, hogy nem bánja, azt is olyan kedvetlenül, de Paskó György lelkesedést a kirándulásért, örömet akart szerezni a feleségének.

Almosan, fásultan kel föl ágyából az asszony. Neki ugyan semmi különös öröme nem telik abban, hogy milyen az idő. Lassan, vontatottan ötozkodik. Kivesz egy ruhát a szekrényből, aztán megint vissza akasztja. — Nem, ezt nem veheti föl, olyan kopott.

— Vedd föl az új szürke ruhádat — szól a férj, — a ki mindenképp kedveskedni akarna.

Hajdu- és Szabolcs megyék Papp Elek (Karczag); Ung, Bereg, Szathmár, Ugocsa, Máramaros, Zemplén megyék Komjáthy Béla (Munkács); Uray Imre (Héte) és Luby Géza (Nagy-Ár.) A Dunántul Hentaller (Lelle); Arad és Békésmegyék Barabás Béla (Arad); Bács és Bánát Olaj Lajos (Zsámbék); Gömör, Heves és Borsodmezyék Náncsassy Ödön, és Sturmán György, Abauj-Tornamegye és Szepesség Lakatos Miklós és az erdélyi részekre Szemere Haba.

Értekezlet a városháza ügyében.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 27.

A mit előre megmondunk, bekövetkezett, Debreczen városának lakossága egyértelműen azon van, hogy a főispán által a városház építés ügyében kibocsátott és összebogarozott hálóból kiszabaduljon s ezért teljes örömmel és megkönnyebbüléssel fogadja Szabó József főszámvevőnek azt az indítványát, hogy a városháza építése vételessé legyen a napirendről.

Meglátszott ez az egyező akarat a tegnap délelőtti értekezleten is, a melyet Csanak József városi törvén. bizottsági tag d. e 11 órára a városháza nagy tanácstermébe a bizottsági tagok köréből összehívott. Körülbelül 50—55 volt a megjelent bizottsági tagok száma, mindenféle rendű és rangú polgárokat képviselve s azok valamennyien egyhangulag járultak a Szabó József indítványához. Meg vagyunk róla győződve, hogy ennek a szép egyetértésnek szerdán folytatása lesz.

Tudósításunkat az értekezlet lefolyásáról a következőkben adjuk:

Már jóval 11 óra előtt gyülni kezdett a közönség s alig néhány percczel a meghívón

kitett időnek elmulta után már 50—55-en lehettek a teremben, kik közül felemlítjük a következőket:

Sz. Szabó László, Dr. Sz. Szabó József, Kertész János, Kovács József, Juhász Ignác, Csanak József, Öry Mihály, Zador Lajos, O. Végh János, Szabó József főszámvevő, Harsányi János, Tóth Béla építész, dr. Kola János, Király Gyula tanácsnok, Rösler Richard, Gergely Antal adópénztárnok, Berger Jenő, Hajdu Gyula tanácsnok stb.

Csanak József az értekezletet megnyitva, előadja a czélt és okot, mely őt az összehívásra bírta s ez nem más, mint a tanácsvézés, mely hírszerint elhatározta, hogy a városháza ügyét a közgyűlés elé terjeszti.

Szabó József főszámvevő onnan veszi a jogot magának arra, hogy előneki felszólaljon, hogy ő e kérdésben mindig ellenzéki volt, mert bár 230,000 forintért ki szándékozott bővíteni a városházát s erre az előbbi összeget épen ő gyűjtötte, de nem akarhatja azt, hogy ha 230,000 forintért akartunk építeni, — az 300—400 ezer fruba kerüljön. Emlékszik rá, hogy az összes tervek a kifizített összegben belüli mozgottak s ime az Adriányi-féle terv is benne mozgott, de Budapestre 310,000 frtos költségvetést készítettek hozzá s ezt a közgyűlés helyben hagyta. — Ez nagy buba volt, úgy kellett volna tenni, mint Nagyváradon, ahol a szép tervet megvették ugyan, de mivel tulment a kifizített összegben, jutalmat nem kapott. A mi városházánk ügye aztán ma úgy áll, hogy 362 ezer forintos terv áll előttünk s mikor a főmérnöktől megkérdezték, vajjon nem lesz-e pótmunka s ha igen, mily összegű, azt felelte, hogy ő nem lsten, ő nem tudhat mindent! Ezért ő a főmérnököt megmosdatta, mert ha itt a Mindenhatóra bízuk a dolgot, akkor végül a városháza építési összege olyan magasságra fog emelkedni, mint a milyenben a Mindenható lakik. Ezért bejelentette a tanácsnak, hogy minden körülmények közt be fogja adni a közgyűléshez a következő határozati javaslatot:

Határozza el a közgyűlés:

1. Hogy a városháza kibővítésének ügyét a napirend

— Az ujat? mondja az asszony gunyos, fitymáló vállvonogatással.

Hiszen az az egy ruhája van, a mit még fölvehetni.

A férfi felénken megjegyzi, hogy ha elromlik, majd csináltatnak másikat.

— Miből? — veti oda csipősen, keserűen az asszony.

Aztán egy darabig hallgatnak mindketten. A férfi sovárgó pillantásokkal tekintget ki a gyönyörű májusi verőfényre. Milyen lehet most a hegyek közt. — Egészen fölülül-nének.

— Menj csak te magad, — mondja az asszony.

De Paskó György addig könyörög, mit végre a felesége kelletlen, valahogy csak megvető pillantással nézegeti a kalapját, mielőtt fejére föltenné, aztán a napernyőt, a keztyűt Ez sem új, az is ócska.

Félkilenczre mégis csak elkészült az asszony az öltözködéssel. Már akkor nagy a tolongás a lovasutnál. De Paskó György szerencsésen elfoglal egy helyet a felesége számára ő maga állva marad a kocsiiban.

A kirándulók zajosan beszélgetnek, a jó kedv sugárvik az arcokról. Paskóné hideg, fanyar képpel ül ott valami kövér házbázmesterné forma asszony mellett, ki minduntalan beszédbe szede e reszekedni vele, de Paskóné csak röviden, kevélyen felel s végre sehogysem felel neki.

Mikor kiszallanak s átülnek a fogaske-rekűre, újabb bosszuság éri Paskónét. Eszreveszi, hogy a napernyője kilyukadt egy helyen. Persze ha az ember ilyen ócska szemet holmit vásárol, nem is lehet másképp.

A férje vigasztalja s próbálja másfele

teríteni a figyelmét. Milyen pompás zöld minden. És milyen levegő ez itt a hegyek közt! Az akáczfák is virítanak már, érik az illata.

Paskóné vállat von. Mit bánja ő! Ő csak a nők kalapjait nezi, a ruhákat a napernyőket s azt gondolja magában;

— Istenem, — milyen boldog némely asszony!

Paskó György teljes tüdővel szívja magába a friss levegőt s vezetgeti feleségét a svábhegyei villák közt:

— Hát nem folséges itt?

Az asszony nem felel, sak némán hagyja magát hurczoltatni, a meire férjének tetszik.

— Ezt nézd, ezt a kilatást — mondogatja a férj a magasból.

Lent mint valami vékony ködhalóban látszott a nagy város, házainak tengerével, tornyaival, kupoláival s végig a sikon a Duna mint egy ezüst szalag.

A fiatal asszony szórakozottan, gépiesen tekintett oda, aztán elfordult. Nem volt rá semmi megjegyzése.

Tovább mentek. Paskó György szerette volna valamivel fölvidíteni feleségét. Trefalt, zöld galyakat tűzött a kalapjához s egy falevélen próbálgatta a rigó füttyölését utánozni, a mit kitűnően tudott valamikor dák korában; de csak nem sikerült mosolyt csinálni a felesége ajkára.

Vidám gyerekek szaladgáltak mellettük kergetőzve, labdáikat dobálva s akkor az jutott eszébe Paskó Györgynek, hogy felesége talán a gyermek miatt busul, a ki tavaly meghalt szegényke.

— Ne busulj, sugja gyöngéden simo-

rendről leveleszi és az arra nézve eddig hozott határozatok a hatályon kívül helyezi.

2. Hogy a tanácsot a hivatalok megfelelő elhelyezésre iránti részletes javaslatnak mielőbbi előterjesztésére utasítja.

3. Hogy a városháza kibővítésére eredetileg megszavazott összeget mint a városházai építési alapot egy egészen új városházának alkalmas időben leendő felépítése céljából külön kezeljék.

Kovács József konstatálja, hogy az első pont helyességéről mindenki meg van győződve, a második pont azonban szerinte közgyűlési határozatot nem igényel. — A 3. pontot elfogadja.

Szabó József főszámvevő pénzügyi szempontból szükségesnek tartja a második pontot.

Zádor Lajos konstatálja, hogy minden éptésnek ellene volt s hogy most ide jutottunk, az természetes, mert hosszú betegségek halál a vége s ez az ügy folyton vesztetett gyengeségben szenvedett s ezért a halála természetes s hogy bekövetkezett, annak mindnyájan örülünk (Helyeslés, derűlttség.) Ezért elfogadja a főszámvevő indítványát egész terjedelmében elfogadja.

Juhász Ignác az első pontot elfogadja, a többit azonban nem, mert nem számol a létező viszonyokkal, mert hiszen a hivatalok már kiszorultak, kiköltöztek s azok jelenlegi helyiségének bére Debreczen városát bizonyos ideig terheli s a börtönhelyiségek más célra felhasználása és szükséges s e szempontból minél előbb menjünk belé az építébe (Kovács József merő képtelenség!) Hiába mondja Kovács József, hogy képtelenség, a keleti részt fel kell építeni s az e tekintetben szükséges intézkedések a tavaszi építési időszak beálltaig elvégezhetők. Ezért a következő indítványt fogja a közgyűlés elé terjeszteti.

1. mondja ki a közgyűlés, hogy Debreczen város székházának építési ügye a napirendről levétetik.

2. küldjön ki a közgyűlést 21. augusztus bizottságot annak a kérdésnek tanulmányozására, hogy újból építtessék, vagy csak kibővítessék-e Debreczen város székházát s az utóbbi esetben csakis a börtönhelyiségül szolgáló keleti oldal lebontása és újból építése s a szükségképp ezzel járó átalakítások által történjen-e a kibővítés?

E bizottság amennyiben szükségesnek találja, szakértőket hallgathat; javaslatát pedig a f. évi november havi rendes közgyűlésre beterjeszteni köteles.

Kolcsár János nézete az, hogy erről a dologról jobb most kevesebbet beszélni, hamar annál határozottabban állást foglalni. E szempontból ő a Szabó József indítványának első pontját elfogadja a többire nézve azt mondja, hogy a mernöki hivatal készítse el a második emelet és a börtönhelyiségek átalakításának tervét.

Sz. Szabó László logikailag akar haladni ezért a három indítványból csakis a közös első pontot fogadja el, a főszámvevő indítványának második pontja elasztikus, azért a második pontot a Juhász Ignác szövegében fogadja el, mert csak így vesztünk le napirendről, az alap kezelésre külön intézkedést nem kíván.

Harsányi János hivatkozik arra, hogy a várossal a vállalkozó megkötötte a szerződést, abból nekünk nagy kárunk lesz. (Felkiáltások: nincs megkötve a szerződés!)

Szabó József fentartja az indítványt, mert a tanácsot nem akarja elvenni az elhelyezés kezdeményezését, a közgyűlés aztán határozhat felette barmiként, akár úgy is, a mint Juhász Ignác akarta, a harmadik pontot pedig azért tartja szükségesnek, mert abba ki van mondva, hogy a pénz csak új városháza építésére használható.

Kolcsár felszólalása után Zádor Lajos Szabó J. indítványából kihagyatni kéri az „egy egészen új” szavakat, s helyükre „a” betűt ajánl.

Juhász Ignác szükségesnek tartja, hogy az építés kérdését elejtünk nem lehet. Dr. Sz. Szabó József szintén bizott-

ság kiküldése mellett van, szavát a távozók zajában alig hallhatták.

Szabó József főszámvevő felel a felszólalóknak s ragaszkodik a magáéhoz.

Kardos László felszólalása után az értekezlet a főszámvevő indítványának 1. pontját elfogadja, a 2. pontra nézve a bizottság kiküldését helyesli s a 3. pontot Zádor módosításával szintén elfogadja.

Választások H.-Szoboszlón.

— Saját tudósítónktól. —

H.-Szoboszló, jul. 26.

Tegnap d. e. választotta meg új tisztviselőit Szoboszló város képviselő-testülete. Bár kormányparti körökben feltétlen tudni vélik, hogy ez volt az utolsó e nemű választás, még sem volt küzdelem, mely nagyobb hullámokat vert volna fel.

Némi érdekességet a városgazdai hivatal betöltése keltett.

Gáty Samu bátyánk, ki évek óta jó akaratú és ambícióval viselte a városgazdai hivatalt s a városház minden apró-cseprő gondjait: ezuttal nem nyerheté el a közbizalom megtisztelő elismerését.

Sokáig fent maradt a köziz. hivatalokban Samu bátyánk érdekes észjárása és tősgyökeres lovas hajdu alakja.

Hiába, örökké a világ sem áll! Ő neki is az áldott pihenés nyugtot adó karjai közé kelle immár vonulnia s ő maga is ezt óhajtá, mert „a pakszusokkal elbánnék, de mégis sok már a mi sok” — mondá intusainak.

Ezen véleményében megerősítette őt, mert hiszen az ő elbukásával összefüggésben kellett annak lenni, hogy pénteki napon az alispán ur 10 óra helyett 11 órára érkezik Debreczenből vonaton Szoboszlóra.

Ily előjelek után világos volt, hogy a városgazdai szék újabb tulajdonos után várakozik, pedig az volt a tanuja a régi gazda örökké munkálkodó tevékenységének s az ezerféle leendő gyors és lelkiismeretes elvégzésének.

Hányféle nyelven folytatott társalgásnak

gatva a neje arcját, az Isten mald ad helyette másikat.

— Minek? szólt az asszony tompán. Hogy nagyobb legyen a nyomorúságunk. — Jobb így.

A férfi nem akart feleselni. Hiszen nem azért jötték ki ide a zöldbé. Meg aztán mit is mondott volna? Hogy nem olyan nagyon nagy ez az ő nyomorúságuk? Hogy becsületesen megélték idáig, adóságuk is alig van egy kevés, azt is tavaly csináltak a kicsike temetése miatt? Hogy sok szegény család an, melynek rosszabbul folyik a dolga, de még mennyivel rosszabbul! Hogy nemsokára előbbre mennek, jobb fizetésbe jutnak?

Hiszen mind-zt tudja Frida, mégis oly elégedetlen, oly kedvetlen mindég. Uram, Istenem, hát mit csináljon Paskó György? Mikor ugy szeretne a kedvében járni. Olyan boldog volna — ha még egyszer mosolyogni látná.

— No, ebédre mit eszünk, maczuskám?

Fridának mindegy.

— Jó lesz rántott csirke? kedveskedik nevének a férj.

Egy palaczk finom sashegyit is rendel De Fridának az is mindegy. Hideg közömbdséggel ül le az asztalhoz, s szóltan, egykedvűen varja az ebédet.

A férj jó kedvűen dörzsöli kezét. Egy jó ebéd kinn a zöldbén, ilyen gyönyörű tavaszi napon, ez igazán nagyszerű.

— Nem vagy éhes? Nekem hatalmas étvágyam van.

Az asszony nem éhes. És a mint reá néz Paskó György a felesége fanyar, bus arczára, maga is úgy érzi, mintha már ő sem volna olyan éhes. Egészen eiszmorodik. Há-

semivel sem lehet ezt az asszonyt kissé fölvidítani.

Némán hozzá látnak az ebédhez. De még a levest sem végezték be, mikor vig csicseregő hang szólal meg a hátuk mögött s csinos fiatal asszonyka lép oda az asztalunkhoz.

— Nin, te vagy Frida?

Frida elpirul, nem annyira az örömtől, mint attól, hogy az ő toillejta mennyivel szegényesebb, mint azé a jó barátiné. — De amaz nem nézegeti a Frida ruháját, hanem csak tovább csicseregve, örvendve, kacagva:

— Jaj, nem is láttalak, mióta férjhez mentél! Tudod, hogy már én is asszony vagyok egy év óta?

Frida tudja, azt is tudja, hogy valami szegény kis hivatalnokhoz ment férjhez, valami affeléhez, mint az ő férje; nagy meglepetéssel látja hát azt az elegáns fiatal urat, — a ki most oda jön hozzájuk s bemutatja magát:

— Sarkady Tihamér.

Sarkady né indítványozza, hogy üljenek együvé, ebédeljenek együtt. Sarkady pezsgőt hozat s az ebéd vigan folyik. Nagyon kedves házaspár, a kik úgy látszik, szeretnek jól élni.

— Vajjon miből? — gondolkodik magában Paskó György, a ki tudja, hogy egyiküknek sincs vagyona, sem az urnak, sem az asszonynak.

De Paskóné nem gondolkodik. Az asszonyok nem szoktak az effélén gondolkodni. Csak rettenetes keserűséggel telik meg szíve mikor látja, hogy ezek hogy élnek és ok hogy élnek.

— Itt van a nyári lakásunk, — cse-

veg Sarkady né, — itt mindjárt közel. Majd átmegyünk ebéd után, megnézik. De ebédelni ide járunk, nem főzetünk otthon, így kényelmesebb.

— Hogy győzik? — álmélkodik magában Paskó György.

Még jobban álmélkodik, mikor látja azt a szép háromszobás nyári lakást abban a pompás villában. Megfoghatatlan, hogy miből telik ezeknek az embereknek!

— Frida, itt vehetnétek ti is nyári lakást csicsereg tovább a kedves kis Sarkady né. Itt van még egy kiadó lakás. Igaz, hogy csak két szoba verandával; de szép nagy szobák.

Paskónak ajkai göresösen mngrandulnak s csaknem sirva fakad. Nyári lakás? Nekik?

De Sarkady nék nem várják a feleletet, hanem beszólitják a kertészt, a ki épen a veranda előtt megy el:

— Mutassa csak meg a nagyságáéknak azt a kiadó lakást.

Paskó é azt várja, hogy a férje majd elment fog mondani s nagyon csodálkozik, hogy az nem szól. De az restalt tiltakozni s annyira megzavarodott a sok pezsgőtől, hogy alig tudja, mit csinál.

Megnézik a lakást. A kertész megmondja az árát.

— Ötven forintot még le is engednek ugy-e? alkudozik Sarkady né a barátinje helyett.

Paskó is megszólalt. Alkalmasint a pezsgő beszélt belőle:

— Ha nyolczvanat leengednének.

Rögtön megbánta, a mint kiszaladt a száján; de az a meleg pillantás, mely felesége szeméből reá ragyogott, megszedítette. Miért ne vegye ki azt a nyári lakást, mikor avval oly bol-

és tárgyalásnak volt fültanuja? Német, szerbiánus, rusznyak, talján, cseh és morva nyelven hányszor lett azon székben kiegyenlítő sokszor európai háborúra okot szolgáltató nemzetközi nézeteltérés. Adjuk meg az érdemnek a mi az övé s állíthatjuk, hogy a volt városgazda Gáty Sámuel nemes önérettel tekinthet vissza eltöltött hivataloskodására.

A közgyűlést Rázsó Gyula kir. tanácsos alispán 10 órakor megnyitván, a kijelölt bizottságot a kérvények elbírálására és a jelölések megejtésére azonnal megválasztották.

Midőn a bizottság munkájával elkészült az újra megnyitott közgyűlés hozzá fogott a restaurálás nagy munkájához.

Polgármesterré Kovács Gyula eddigi polgármester nagy lelkesedéssel választatot meg s érte egy küldöttség ment hogy meghívja hivatalának újból elfogadását és esküjének letételére. Beépésekor dörgő éljenzés fogadta, mely nem akart szünetelni, — míg az ifjú polgármester néhány rövid szóban megköszönte a megtisztelő közborzalmat.

Az eskü letétele után elmondá programját, hivatkozva a rövid multra s igéretet tett, hogy a mint eddig tapasztalhatták, hogy egyedül Szoboszló város jöletének és haladásának előmozdítása volt egyedüli célja, úgy ezután hathatósabb mertékben fog oda működni, hogy a megkezdett uton haladva szeretett városát közönségének hasznára és javának munkálására lehessen.

Városi tisztügyi esznek: H e t e y Ignác, adóügyi tanácsnokká: O l á h Miklós, nyilvántartó tanácsnokká: V á c z i Ferencz, adó pénztárnokká: J e g e s János, házi pénztár ellenőrre: S á g h y Ferencz, árvaszéki első ülnökké: F e h é r Gábor, második ülnökké: Z a k a r Sándor, árva atyává: T ó t h János, alkormányzó: N a g y Károly, kiadó: K o v á c s Ferencz választották meg egyhangulag. Házi pénztárnok lett C s e k e Gábor 36 szótöbbséggel. C z e g l é d y István edlen. A város gazdái állásra volt legtöbb pályázó. A multi közgyűlés a városgazda teendői közé sorozta a marha-levelek kiállítását is s ezért a díjazást 400 forintban állapította meg, úgy de ezen határozat törvényhatósági jóváhagyással nem levén még ellátva, ilyen kötelességgel és díjazással nem tölthetett be, hanem a régi jog és hatáskörrel. Ha az ujonnan szervezett állást tölthetik be,

doggá tenné Fr dát? Az a háromszáz forint még nem fojja őket tönkre tenni. Aztán hisz azalatt kiadhatnák a városi lakasukat, abból is bevehetnék a háromszáz forintnak legalább felét, talán többet is.

Mikor hazá értek, alig tudott volna magának számot adni, hogyan történt, de megtörtént, hogy a nyári lakásra foglalót adott.

Édes istenem, mit nem adott volna akkor fele-egének egy gyöngéd pillantásért, egy nyájas mosolyáért s a reményt, hogy este otthon egy meleg csókban részeseül, a melyben már régen nem volt része.

De másnap előjöttek az aggodalmak. Hol vesz annyi pénzt? Már most is van adóssága, hát még azután? Az a nyári lakás csak gazdag embereknek való. A kihurcolkodás, a behurcolkodás, a vasut minden nap, hogy jókor a hivatalba érjen, a koszt is többbe kerül odakint.

Szerette volna mindezt elmondani Fridának, csak lehetett volna. De a mint látta hogy Frida milyen buzgósággal készül, rakosgat, csomagol, s milyen türelmetlen kérdegeti, mikor mennek már, a szerencsétlen férj nem merte meg mondani az igazat. Csak himezett-hámozott.

Az idő mult. Az asszony visszasülyedt fagyos hidegsegébe vagy egp-egy néma szem rehányó, megvető pillantást vetett a szegény emberre, mintha azt akarta volna mondani:

— Lám más nem hagyja nyomorogni a feleségét.

S eljött Sarkadyné, az örökké nevető vig asszonyka:

akkor bizonyára Soós János lett volna a győztes, de így Gáthy Sámuel, Soós János, Császy Miklós, Mónus Gyula és Dézsi Lajos közzül ez utóbbi lett városgazdává 48 szavazattal.

Az ujonnan megválasztott tisztviselők hivatali esküjüket letévén, miután Dr. H e t e n y i Lipót városi főorvos az alispán urnak a páratlan és tapintatos vezetésért a közgyűlés köszönetét kifejezte, az új tisztikar éltetésével alispán ur a közgyűlést berekesztette.

Az új tisztviselők tiszteletére déliban bankett volt a Bika vendéglő nagytermében, hol a felköszöntők egymást érték, lévén azok szellemben, éleztben és tanács adásban egymást felülmulók.

Tudósító.

Népünnepély—közbotrány.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen július 27.

Tegnap reggel 8 órakor elzárták a nagyerdőt és csak 20 kr. belépő díj mellett lehetett bejutnia, a ki a tikkasztó hőség elől menekülni szeretett volna a városból. Ugy ígérték, hogy azért a 20 kr-ért delután 2 órától kezdve né p ü n n e p é l y fogja szórakoztatni a közönséget.

Ennek a hangzatos i éretnek nagyobb nyomatókat egy 8 oldalos program adott, melyet külön 5 kr-ért lehetett kapni. Meg is vette a publikum s tödult ki a nagyerdőre egész nap, gondolván, hogy olcsón és jól fog malatni. S mit látunk? Óriási szemfényvesztést, mely azonban tökéletesen kimutatta a jótékony czél örve alatt üzött maganspekuláció lórábát, a melynek az erdőbe belépte előtt vagy 10000—15000 ember felült.

Rendezték pedig ezt olyan Ő s-B u d a v á r i módjára, annak minden érdekessége nélkül. Felállítottak egy-egy ringispilt, panorámát, kivitték a czirkuszt, a melynek aztán az lett volna a hivatása, hogy jockey- és hölgy-lóversenyt rendezzen a publikum mmlattatására, festettek pokolkepeket stb. s mutogatták v a-

— Hát mikor költözködtök már?

Mikor? Egy hét óta szaladoz már Paskó György, hogy pénzt kerítsen, de sehol sem kap kölcsön. Minden reggel avval a gondolat-tal megyen el hazulról, hogy ha a pokolból szerez is, de szerez valahol s minden este csüggedten jön haza: nincs, nincs.

Pedig ezer meg ezer forint megy a kezén át naponként, pénzeslevelek, utalványok csak egyet kellene a zsebébe csusztatni. Eszre sem vennék. Pár nap mulva egy másik-kal kipótolná a hiányt! Volt itt olyan posta tiszt, a ki éveken át üzte ezt a manipulációt s mégsem fedezték föl. Ő pedig vissza pótolna mindent, addig takarékoskodnék, míg összezsugorgatná azt a pénzt, nem károsítva meg senkit, csak épen, mintha kölcsön venné.

Borzad, reszket. Ha mégis fölfedeznék? Lelki szemei előtt megvillan a börtön. Látja a törvényszéki termet, a hol sápadtan, szegyetől lesujtva áll bírái előtt. Gyalázatát olvassak minden ujságban. Nem, nem, inkább a halált.

De sokan voltak már, a kik azt mondták, hogy inkább a halált s aztán mégsem választották a halált. S egy asszony mosolya miatt már országokat is kifosztották, némcsak holmi csiribiri pénzesleveleket.

— Bizonyos, hogy nagyon hitvány ember volt, — így itéli meg Paskó Györgyöt a közvélemény, mikor bűnügyének tárgyalására került a sor. Sikkasztani azért, hogy a Svábhgyen nyaralhasson!

l a m e n n y i t k ü l ö n d i j é r t úgy hogy ha egyáltalán lehetett volna is mulatni az ott látottakon bárkinek, akár a legkorlatoltabbaknak is, az csak forintokban kifejezhető nagy összeg árán lett volna lehetséges.

De mulatni nem lehetett még pénzért sem, olyan botrányos volt ott minden látnivaló. A közönség csak azért nem fordult meg odaérkezőkor rögtön (sokan ezt is megtették!) mert a 4 órára hirdetett v e r s e n y e k k e l hitte magát kárpotlandónak. Azonban ez a reménye sem vált be. Nem beszélve az elején lefolyt gyermekek versenyéről, a melyek talán érdekesek lettek volna, ha az ülőnézőhelyekért nem követelnek külön 20, 30, 50 kroat, a mit azok a versenyek csakugyan nem értek meg.

Jött volna aztán a czirkusz tagjainak loversenye, melyek közül a hölgy lóverseny olyan szerencsétlenségnek lett okozója, hgy megáll a tollunk irásközben, vajjon mit mondjunk róla s kit tegyük érte felelőssé? — A szűk versenypályán a feluton a z e l s ő l ó k i t ö r t s a k ö z ö n s é g k ö z é u g r o t t, a m á s i k k e t t ő p e d i g u t á n a. Az első és harmadik felbukott, a nőekkel s azonkívül 3—4 e m b e r t elgázolt s többé kevésbé veszélyesen megsebesített. Ez az eset érthető rémületet és bosszúságot keltett a közönségben s nagy erővel rögtön megkezdődött a hazafelé vonulás.

Magáról az ünnepről — mint olyanról — tudósítást nem adunk, mert nem tartjuk a hírlapírói tolat elég kesinynek arra, hogy az ilyen népbolonditással, melyet az egész közönség megbotránkozással hagyott ott, — foglalkozzék. Mindössze arra vagyunk kíváncsiak, vajjon a külön jövedelmek tiszta hasznát, szintén a j ó t é k o n y czélra fogják-e fordítani? — Ha igen, úgy némileg ki vagyunk békülve, de ha nem, úgy nem találhatunk elegezős szót ennek az egész botránynak a jellemzésére. Mert azt, hogy magán spekuláció a jótékonyczél hamis ürügyével igyekeztek megszarolni a közönséget nyugodtan tűrnie senkinek Debreczen városában nem lehet, nem szabad, tiltja azt a törvény s tiltja a társadalmi tisztesség.

Fogadják a rendezőkül megfogott és felült urak szánalmas szerepükért legmélyebb sajnálatunk kifejezését.

K. Gy.

Falusi romantika.

Régi mese, a mely mindig új marad.

Csupán csak egy újabb bizonyíték — semmi egyéb. Bizonyítéka annak, a mit a nagy filozófusok már régen kimutattak: hogy a legnagyobb földi szenvedély — a szerelm és hogy minden istenadta dolog, a mi csak ezen a dőre, sáros gömbön történik, visszavezethető a szenvedélyek ez őiök forrasához — a szerelemhez. Csodás hatalma van a szerelemnek. Egész valójukból kifordítja az embereket, jókból rosszakat, rosszakból jókat csinál, egyiket a halába kergeti, a másikat a sír széléről menti meg az élet gyönyöreinek.

Szerelme vak szenvedélynek lett áldozata Ruszbach István borosjenői legény is, a kinek bus története mindenkit meghat mos mikor lejatszódott már dramájának utolsó felvonása is. Odaadó, igaz szerelemmel szerett egy leányt, ki viszont őt szerette — az lett volna a bűne, hogy oly végnélküli volt a szerelme? A leány apja nem akarta odaadni leányt a szerelmes legénynek s mikor minden kísérlet meddő maradt, mi tehetett tőle? — ellopta a leányt, hogy a szökes arán

nyerhesse el élte boldogságát. Ektelen volt a szivtelen apa dühe, de hiába, leányát többé vissza nem kapta. Évek múlva sem csillapodott le elkeseredése és dühössége s mikor egyszer ismét szemben találta magát a leánya megszületésével, most már vejevel, — hirtelen erőt vett rajta régi szenvedélye, neki-rcottott s dulakodtak életre-halálra. A legény volt az erősebb, holtan terült el a földön Mikulicza Ferencz. S megindult a szenvedések szakadatlan láncolata. Nyolcz évi fegyháza itélték a szegény legényt, kiszakították a nagy szenvedések árán szerzett családi boldogsága köréből, élete legszebb korában,

A mult héten szabadult ki a szegény Ruszbach a fegyházból s megtört. de örömtől sajtó szívvél sietett haza otthonába. A legkegyetlenebb csapas ekkor érte. A nyolcz évi rabság után még három évi szenvedést mért rá a kegyetlen sors, mert mint meglett — férfit most hívták be katonának. — Ez újabb csapás megtörte az erős férfi élet-erejét, kétségbeesében elvesztette tiszta eszméletét s elhomályosult agyval indult neki a nagyvilágnak. Kitérték rajta az az örültég jelei s az nap nyomtalanul eltűnt a községből. Azóta nem látták semerre sem.

Táviratok.

Elhunyt főrendiházi tag.

Budapest, július 27. (A Debr. ered. táv. I v a n k a Imre, főrendiházi tagot, a magyar északkeleti vasút volt elnökét s a magyarországi szabaddómives páholy nagmestyerét szombaton este Marie-Besnyén szélütés érte, melynek következtében tegnap éjjel meghalt.

Tűz a kiállításon.

Budapest, július 27. (A »Debr.« ered. táv. A kiállításon az éjjel ismét — rövid idő óta már harmadszor — ismét tűz ütött ki. Mikor a dolog tudomásra jutott, rémhírek keringtek, i p a r e s a r n o k é g, a kivonult tűzoltóság azonban már semmit sem tilt mert csak egy kis szoba gyuladt ki, melyet a kiállítási tüvöltőség gyorsan elfojtott.

Agyonlőtte az apját.

Budapest, július 27. (A »Debr.« ered. táv.) K e c s k e m é t r ő l jelenti egy távirat, hogy ott tegnap K i r a l y Ferencz gazdag szőlőbirtokost f i a l t v a n s z ó v á l t á s k ö z b e n a g y o n l ő t t e, mert atyja szerinte mindig szórta a pénzt, korhelykedett, családját verte s a fiának 1700 franyi jussát kiadni nem akarta. Az eset Kecskeméten nagy szenzációt kelt.

Uj görög követ.

Budapest, július 27. (A »Debr.« ered. táv. B u k a r e s t b ő l sürgönyzik: az új görög követ kedden idérkezik és szerdán Sinaiába megy. hogy átadja a királyok megbízó levelét, ugyanazon a napon fogja a román követ B e n g a s k u Áthenben átnyújtani hitelesítő okmányait.

A krétai zendülés.

B u d a p e s t, j u l. 27. (A Debreczen eredeti távirat.) Athénből sürgönyzik: A krétaiak körében nagy riadalmat okoz a hír, hogy a török kormány ket torpedó hajót szereltek fel, hogy a krétai vezekben az önkényeseknek partra szállását és löszernek Krétába való csempézését megakadályozzák.

Athénből táviratozzák továbbá: A hadügyminiszter utasította a larissai katonai parancsnokot, hogy a határon további két ezredet helyezzen el. A lapok élénken magyaráztatják ezen rendeletet és kiemelik, hogy az intézkedés szükséges, különös tekintettel a török csapatok esetleges betöréseire.

Ujdonságok.

* **Kiss Albert kerülete.** Néhány fővárosi lap közölte, hogy K i s s Albert országgyűlési képviselőt Debreczen város második kerületében képviselőnek jelölték. Mint most bennünket illetékes helyről értesítenek, ez a híresztelés nem egyéb, mint K i s s Albert jelenlegi választókerületének megtévesztésére irányuló és rossz akarói által terjesztett alaptalan hír. K i s s Albert Debreczenben nem lép fel, ha nem továbbra is megtartani kívánja s z é k e l y h i d i mandátumát.

* **A szerelem . . .** Székelyhidról írja tudósítónk, hogy R o t t e r Salamon 16 éves cselédje F e r e n c z y Hani abbeli bánatában, hogy az a k i t ő szeretett, mást vett el nőül, a padlason felakasztotta magát. Tettét a legválságosabb perczen vették észre, s csakhamar levágták köteleit. Életben maradása valószínű.

* **Kinevezések.** A m, kir. igazságügyminiszter M é s z á r o s Dániel debreczeni kir. törvényszéki irnokot a debreczeni kir. törvényszékhez irodatisztlé, a debreczeni kir. kir. ítélőtábla elnöke K o v á c s Kálmán debreczeni kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot segélydíjas, S z i k s z a y András nyiregyházi lakos végzett joghallgatót, a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe, díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

* **Jégverés.** Aradról táviratozzák, hogy tegnap este a B.-Csabától Aradig terjedő vonalon óriási jégvihar dühöngött, mely a még talpon volt kalászos terményeket, dohányt és kukoriczát teljesen tönkre tette. Roppant kárt szenvedett a keresztbe rakott gabona, mely learatva a tarlóra várja a kicséplést.

* **Debreczen szegénye.** A tegnap lezajlott népünnepről lapunk más helyén mondjuk el a magunk ószinte véleményét, itt mindössze egy megtörtént dolgot írunk le, mely hírül fogja vinni messze földre a tegnapi botrányos dolgokat. Az egész közönség s mi magunk is megvöltünk arról győződve, hogy ezt a »mulatságot« a hatóság közbenjöttével, sőt annak költéségén rendezik. — hogy a jótékonyág is lásson a millenniumi, ünnepekből hasznot, amit ugyanis a május 17-iki népünnepea kivinni nem lehetett csak az utolsó pillanatban tudtuk meg, hogy magánspekuláció eredménye. A mi nézetünket vallotta és hitte az egész vidék, sőt még a N e m z e t c z. budapesti felhivatalos kormányparti lap is azt írta, hogy ehhez hasonlót még nem látott Debreczen. Felkeltette tehát a nagyváradiak figyelmét is a dolog, — a hol aug. 9-én szintén rendeznek népünnepet. Eljöttek, hogy t a n u l j a n a k leleményességét és szépséget a debreczeniektől, M e z e y Mihály nagyváradi kir. közjegyző, K u n z Gusztáv és R i m a n ó c z y építész vezetése alatt. Az eredményből csakugyan tanultak, de csak annyit, hogy miként n e m

szabad rendezni az ilyen dolgokat, különben a legnagyobb mebotránkozás hangján adtak kifejezést elégedetlenségüknek s nem titkolták hogy utjuk eredményével otthon is befognak számolni. Széttérjedt tehát a dolog híre s nem fogja senki a magánspekulánsokat, hanem csakis magát a várost okolni. Ilyen hirbe csakugyan nem lett volna szabad Debreczen városát hozniok azoknak, akik ezt a népünnepeyt kitalálták.

* **A kongrua-bizottság.** Közöltük a minap, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a lelkeszi javadalmak összeírására vonatkozó rendelete értelmében vármegyénként alakítandó bizottságba Hajdúvármegye közige bizottsága kiküldte a maga kebeleiből a tagokat, most módunkban van, hogy e bizottság e g y h á z i tagjairól is tudósítsuk olvasóinkat. Az e g r i r. kath. főegyházmege káptalanja — melynek hatósága alá Hajdúvármegye e tekintetben tartozik — e bizottságba S t u r m a n Gyula egyeki, T o r o n y i Lajos h.-dorogi és F r ő h n e r t Lajos p.-ladányi r. k. lelkész-plebanosokat delegálta. A lelkészek jövedelmi összeírásának felülvizsgálására a bizottságot már Debreczenben is megalakították. Elnök: S i m o n f f y Imre polgármester; világi tagok: S z u n y o g h Sándor pénzügyigazgató, Á b r a h á m László tiszti főügyész, K ö r n e r Adolf tanácsnok, előadó R o n c s i k Lajos aljegyző. Erről Debreczen város tanácsa azzal értesítette S c h l a u c h Lőrincz bitorospüspököt, hogy az egyházmegye három kiküldöttjének nevét, állását és lakhelyét vele tudassa.

* **Kassának és Nyiregyházának széna, szalma köszén és tűzifa.** A közös hadseregbeli és honvédsapatok részére szükséges cikkek biztosítása végett, versenytárgyalások lesznek és pedig: 1. Kassának cs. és kir. élelmezési raktárnál, Eperjes, Eger, Igló, Kassa, Miskolcz és Besztercebánya állomásokra nézve augusztus 11. d. e. 9 órakor. 2. Nyiregyházán a cs. és kir. élelmezési raktárnál Maamros-Sziget, Munkács, Nyiregyháza, Szathmá és Ungvár állomásokra nézve augusztus 17-én d. e. 9 órakor.

* **Nagy tüzeset.** Tegnap délben háromnegyed 1 órakor harangkongás verte föl városunk lakosságát, mindenki a tornyokban kitétt vörös zászlóra tekintett s alig egy-két perc lefolyása alatt, mint áradat hullámozott az embertömeg a Liba-utca sarka felé, hol Á c s Imre asztalos háza lángjai már hatalmas erővel csapkodtak ég felé a szécsendben; bár a közönség minden töle telhetet erejét a tűz lokalizálására szentelte, mégsem sikerült azt megzabolázni s mire a tüzoltóság szerencsésen megérkezett, már az egész tető leégett s csak a füstölgő és sístergő gerendák néztek rájuk szánalmasan. — A tüzet — mint tudósítónk jelenti — egy v i d é k r ő l csak nem rég bekerült inas könynyelműsége, meg gondatlansága okozta, ki a ház padlásán főlhalmazott forgács között gyújtott szivarkájára. A kár jelentékeny.

* **Takarmány és egyéb cikkek szállítására a méntelep részére.** A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turiameteti, rimaszombati és szatmárnemeti oszályainál elhelyezett katonai legénység és m é n á l l n m á n y részére 1896. november 1-től 1897. október végéig szükségellendő takarmány és egyéb cikkek biztosítása tárgyában augusztus 26-án d. e. 10 órakor irasbéli zárt ajánlatok tárgyalása fog a debreczeni méntelep számvevő irodájában megtartatni.

* **Kedvezményes jegyek az őreghonvédeknek.** A helybeli 1848—49-es őreghonvédek honvéd igazolványokat bemutatva a kiállítás megtekintésére kedvezményes vasuti jegyek elnyerése végett f. évi augusztus hó 10-ig jelentkezhetnek az elnökségnél.

* **Sajtóhiba.** Kovácsy Kálmán, lapunk belmunkatársa szombaton közölt közleményébe értelemzavaró sajtóhiba került az 5-ik versszak második sora első szavánál, mely helyett **k a r o l j** olvasandó.

* **Díjlövészet.** A tegnapi 1896. július 26-án tartott lövészet igen érdekes volt, amennyiben a nagyváradi lövésztársulat látogatásával tisztelte meg a debreczeni testvéregyesületet. Díjazták a legjobban szegélyesével Fürst Ödön 1 db-ra nyomat, legjobb mélytűvel Mezey Mihály kir., közjegyző Nagy Varedról 4 koronát, legtöbb körlevéllel Tóth Ferencz Nagy Varedról 2 koronát.

* **Felvétel a bábaképzőbe.** A nagyváradi m. kir. bábaképző intézet igazgatójától vnttük a következő hirdetést: Figyelmeztetnek mindazok, kik a nagyváradi m. kir. bábaképződen az 1896/7 évi teli tanfolyamra magukat állami segély mellett felvétetni ohajtják, hogy a m. kir. vállás és közoktatásügyi miniszteriumhoz czimzett, keresztlevelel, esketési, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat 1896. aug. hó 29-ig aláírt igazgatósághoz küldjék be. Kelt Nagyváradon, 1896. VII/25. A nagyváradi m. kir. bábaképződe igazgatósága.

Bocskai szülőháza a XVI. és XVII-ik században.

Segesvári Bálint, Kolozsváry polgár, naplójában olvasom:

1306. 25. Octobris, Tsinálták fell az Bocskai Uram Tzimerét az Eppel János háza falára.

Ez az Eppel vagy Eppelius (nevet Karádi Pál gunyosan Eb-helyeire magyarosította) kolozsvári szász pap volt, ki Heltai Gáspárnak a híres könyvkiadónak, legkisebbik leányát bírta nőül. Nejével jutott Kolozsvár egyik legnevezetesebb házának birtokába, mely az óvár déli részén, a Mátyás király szülőházával szemben feküdt.

Itt állította fel Heltai Hoffreff György társaságában 1550-ben az első erdélyi magyar sajtót. 1553-ban már csak egyedül Heltai a tulajdonos. 1554-től 1558-ig azonban csak Hoffreffet látják a nyomda birtokában a ki e ház emeleti részét, úgy látszik, a város használatára átengedte. Ő maga a buzgón működő sajtóval, egy könyvkötő műhelyvel s az utca felől talán egy kis könyves bolttal a földszintet tartotta elfoglalva. — Ez idő alatt, 1557. január 1-én péntek napon született e házban, melyet atyja a Habsburgok iránti hűsége miatt szenvedett.*) Nem voltak tehát a Bocskaiak Kolozsvárról állandó lakosok. István anyjának is csak gyöngéd kiméletből engedte meg a hatóság, hogy a fogság szenvedéseit férjével megoszthassa.

1559-ben, hihetőleg Hoffreff halálával, Heltai megint kizárólagos tulajdonosa lesz a kolozsvári sajtónak s bírja azt egészen 1574-ben bekövetkezett haláláig. — 1575-től kezdve csaknem egy évtizedig Heltai öregegye all a könyvkiadó üzlet élén. Valószínűleg e derék nőnek vagyonából szerazte volt meg boldogult férje a Hoffreff sajtóját. 1583-ban ismét megjelenik a Koloz-várt nyomtatott új könyvekben a néhai topographus neve: fia, Gáspár, a városi tanácsos, eleveníti föl, ki

e kkor még egy latin könyvet a család ismeretlen származási helyéről egy figyelemre méltó kolofonnal lát el: „Clandiopoli Typis Casparis Schespurgensis.“**)

Ifjabb Heltai Gáspár magtalan elhunytával, a XVI. század elején került az életben maradt leánytestvér jussán a könyvnyomtató műhely a szász unitárius pap Eppelius János kezére. Az öreg ur nem igen tartott nyomtatósznlgákat. Alig egy két könyvet bocsátott ki köztük az első unitárius enekeskönyvet. Az Eppel-család maradék nélkül kihalván, a ház most az ifjabb Heltai Gáspár lányára, lányára, — Heltai Annára szállt, Hosszu (Lang) János városi főbíró feleségére. — Ennek az utolsó Heltainak három gyermeke született: Borbára, Margit és Kata. Az első korán elhalt. Nemsokára Kata is követte, mint idősb Linczeg János hitvese. Legtovább Margit élt, ki életének 20-dik évében 1664-ben férjhez mentvén, hozományul magával vitte nagyatyja házat és könyvsajtóját is. Ezért látjuk 1660-ban ujjolag kiadott unitárius halotti enekeskönyv végén e kolofont: »Apud Johanne Raviu impressit Georgius Abrugi 1660.«

Heltai dedunokájának házi élete nem valami szerencsés volt. Férje meghalt pestisben 1686-ban, Fiát, az ifjabb Rav vagy Ravius, (magyarul: Szörös) Jánost még előbb temette sokat ígérő életének legvirágzóbb korában.

Az agg matrón a egyedül vitte tovább az élet kereszjét a szenvedők vigasztalásában keresvén magának is vigasztalódást. Hazában kihalt a régi zajos sürgés-forgás. 1669-ben Apaffy Mihály ref. collegium részére nyomdát hozat s ez magához váltotta a régi Heltai sajtónak is elviselt megfogyott készletét.

1706 márczius 23-ikán a csöndessé vált ház urnóját is levitték az örök nyugalomra. Az egész város lakosága részt vett, az unitárius collegiumi ifjuság és vallásközönség mély gyászában. Az ifj. Kereszturi Sámuel, korának e klasszikus műveltségű szónoka egyiket tartotta leghíresebb beszédeinek sirja felett. — Halotti oratójában így emlékezett meg a legutolsó Heltai-ivadékról, a 84 esztendő világtalan öreg asszonyról,

»Ennek a szörös (Ravius) Jánosnének Jobb Atyja volt amaz híres, neves, gazdag értékű kereskedő ember Hosszu István. Édes Atyja volt a kapukban és törvényszékben ülő s ebben a városban bíróságviselő ember és az igazságot kiszolgáltató Hosszu Tamás. — Jobb anyja volt ama hadi vezérek titulusával nevezetes Bek familiából Bek Borbára asszony. Édes anyja volt ama magyar hazának hasznára született Heltai Gáspár leánya: Heltai Anna.«

»Voltak hárman egyek: Borbára, Margit, Kata. Az első három elment elől. Követte az utolsó, kit a házasság kötött volt. Idősbik Linczeg János urannak. Férje ennek (Hosszu Margitnak) volt a városnak egyik senatora es gyskorta hadnagyságot viselő Idősb Szörös János uram, kivel szép házassági csendességben élt 44 esztendő. Özevgy volt 20 esztendeig; egész élete 89 esztendő. Fia volt Ifjabb Szörös János, ki 30 esztendő korában halt meg. Sokáig volt ezen asszony világtalan is; de mindenüvé ellátott: iskolába, tömlőczbe, ispotályba. Ennek háza templom volt. Gazdag elemek sok keresmenyét a szegényeknek kiosztotta« (Uzoni: Historia Ecclesiae Anitur 1. 519.)

Csak idősb Raviusné, Hosszu Margit asszony halála után került e ház, a híres Heltai-ház megint idegen kézre; igen: a Heltai-ház, mely másfél száz éven keresztül volt e derék család 1550-től 1666-ig, száz

*) E név a Jakab Eleknel közölt nevezetes okmányokkal kapcsolatban rá világít a család eddig hiában keresett származási helyére. Később Heltai Gáspár Segesvárról jött Kolozsvárra. A család igazi neve Heltai (hős), a nőtagoké Heltin volt. E névből lett az ismeretesebb Heltensis, Helti, magyarosabb kijelítéssel Helta.

Hogy tudósaink munkái a Heltai-család lezármasáról s a nyomda sorsáról telve vannak a legzavaróbb ellenmondásokkal, azt fölösleges hangsúlyoznom.

évnél tovább volt az erdélyi magyarság irodalmi életének szellemi középpontja. — Nem minden alap nélkül javaslom tehát, hogy a hozzávezető keskeny utnak, mely ma is az Óvár legődonabb utcája, a legillőbb neve Helta utca volna. Ha Debreczennek lehet a XVI. századtól fogva Nyomtató-utcája, miért ne tetszenék a mívelt Kolozsvárnak is a sokkal többet jelentő és sokkalta hangzatosabb Heltai-utca?

S mivel az országos híru Heltai-ház kapuközében a hajdani varostanács alázatos hódolatának jeléül immár három diszes emléktábla is hirdeti a Bocskay István ott születésének dicsőségét; illőnek velem, hogy az utca felőli homlokzatra mostan kerülő följeliratról a ház ismert legrégibb tulajdonosának neve semmi szín alatt el ne maradjon. — Az első magyar történetírót és első erdélyi meseköltőt, a kitűnő biblia- és zsolárfordítót, ki egész áldásos életén keresztül az elmagyarosodott eszes és szorgalmas szász honpolgár legnemesebb képviselője volt: Kolozsvár város bazilias közönsége minden habozás nélkül a bécsi béke nagyheví megalkotója, a különálló Erdély felszázados dicső államéletének bölcs megteremtője mellé emelheti. Batran kimondhatjuk: Básta büszke legyezője a Heltai-ház homlokzatán az egész művelt világ előtt kezethat a magyar uradalom leglelkesebb uttörő bajnokával!

Kanyaró Ferencz.

Az elpirulásról.

Miért pirul el az ember? ... azt hiszem, nem sokan vetették fel ezt a kérdést maguknak. Ugy vannak ezzel is, mint a természet számtalan más rejtélyével, melyek épen, mivel mindennap ismétlődnek előttünk, a megszokás által oly természetesenek tünnek fel nekünk, hogy eszünkbe sem jut ott valami kutatni valót keresni s a tünemény megfjtésén gondolkodni.

Pedig ha meggondolják a dolgot, nem olyan könnyű és egyszerű dolog megtalálni a kapcsolatot azon csiklandós kérdés, melyet egy fiatal lány fülebe sugunk s az ennek arczán jelentkező színváltozás között. Vagy miért lesz fehér az ujjonc arca, mikor az első gölyő füttyöl el füle mellett?

Az elpirulás, elsápadás tisztán ideges tünemenyek s azért nőknél, a kik általában »nervózusabbak«, az gyakrabbrn jelenkezik, mint a férfiaknál. Minthogy az idegek ingerlékenységét az izgató befolyásoknak való gyakori kitevés, vagyis az »edzés« által nagyon el lehet tompítani, ez irányban is természetesen megedzhetjük magunkat, s innen van az is, hogy fiatal, ártatlan kedélyű egyének (a kik t. i. még keveset voltak ily edző behatásoknak kitéve) sokkal jobban alá vannak vetve ezen ideggyengeségnek. Ellenben még vannak emberek, a kik az öndesz művészetet ezen irányban bámulatos tökélyre vitték s valódi Herkulesekké képezték magukat minden becsületbeli megaláztatással szemben s a legégetőbb bélyeg sem képes erős idegüket felcsiklandozni. A magyar nyelv az ily egyénenél az arczbőrnek a szokottnál jelenékenyebb vastagságáról tanuskodik.

Hogy a jelen nemzedék fogalmi e tárgyról tisztábbak legyenek, tekintsünk be egy pillanatra azon bonyolult gépezetbe, a melyet idegrendszernek nevezünk. Régi, de elég találó hasonlat az, ha az idegrendszert a test távirtdájának nevezzük. Azelőtt úgy képzelték a dolgot, hogy az agyból a test minden legti-sebb részébe idegrostok mennek és ezek képeznek a távirtdahuzalokat, az agy pedig a központi állomást. Az agy nem áll közvetlen összeköttetésben az egyes testrészekkel, hanem számosj közbess ő allomás van, melyek mind az aggyal, mind az egyes szervekkel, mind pedig egymással szoros összeköttetésben vannak s ez által oly bonyolult hálózatot képeznek, hogy akárhány szigorlatra készülő

orvosnövendék kétségbe esik az iránt, hogy ebben a labirintban valaha tájékozhatta magát.

Az ilyen közbeeső állomásokon néha azután megesik, hogy az agyból jövő intézkedés életével, más huzalra ugrik át mint kellene s így történik például, hogy mikor valaki zongorázni tanulni kezd, annak a sok jó szándéknak, a mi az agyból elindítottak, a tízedrésze sem érkezik meg az illető ujjához.

Egy ilyen közbeeső állomás az is, melylyel nekünk most dolgunk van. Ugyanis a véredények, különösen az üterek rendkívül rugalmas falal bírnak s ezért külön izomréteggel is el vannak látva, úgy, hogy összehúzódhatnak, majd ismét összetágulhatnak, s a végből idegekkel is el van látva melyek ezen mozgásokat megindítják és szabályozzák, s melyek az egész test véredényeitől egy helyre gyűlnek össze, egy olyan közbeeső állomásba a nyakszirte táján, mely maga ismét az aggyal van összekötve. Ezeket az idegeket nevezzük edénymozgató idegeknek.

Mar most, ha az agyba az a nem igen kellemes hír érkezik: „le vagy főzve”, ez mérgiben az alárendelt hivatalnokot (az edénymozgató központ) szidja ki, a ki azután jeditében eleresszi a gyeplőt, a mivel eddig az arcz üterecskéit feken tartotta s azok a vérnyomásának engedve, kitágulnak. Azt tudjuk, hogy a test piros színét a vér adja; az is természete, hogy ha a bőr finom kis hajszáledényei kitágulnak, több vér fer beléjük s így az egész bőr, melyre ezen táglulás kiterjed, több v-rt fog magában tartalmazni s ennel fogva pirosabb lesz.

Hogy tehát valaki epirul, az csak annyit tesz, hogy az illető bőr-részeket hajszáledényei kitágultak; s ebből nem nehéz azt a következtetést levonni, hogy az elsápadás viszont a hajszáledények összeszorulásában áll.

Ha az agyban valami kellemetlen érzés, pl. melegség, s támad, ez közli azt az edényidegek központjával s az arra ellankasztja az edények összehúzó izmait s azok kitágulnak, ha azonban a kellemetlen érzés erősebb, úgy, hogy az illető megjed, akkor azon izmok még jobban összehúzódnak (mert rendszeren is kisebb fokú összehúzódásban vannak s éppen ezért tágnak ki az edények, mikor ezen izmok elpályádnak) s az ember elsápad.

Ha az ijedség még nagyobb, bekövetkezhetik még az agyban elsápadása is, t. i. az ajulás. Ez tehát egészen ugyanaz, a mi az arczbőrön az elsápadás s csak ennél továbbterjedéseül lehet t. kinteni.

A tapasztalat is azt mutatja, hogy az ajuldozásra éppen azok hajandók, a kik, könnyen pírulnak és sápadnak. (Persze, igen sok olyan ajuldozás is van, a mi nem az életlen, hanem a színészet körébe tartozik s ez elég gyakran fordul elő éppen az elpírulások ellen meggedzett egyeneknél.)

Persze, ha az agy sokat zaklatja jambor hivatalnokot, az edényközpontot, ez v-gre megújja a dolgot s da sem néz neki, ha ismét valami felsülést vagy székenkezést telegrafiroz neki Csak ha valami nagy baj van, mikor rá jesztenek, akkor szedi össze magát szaporán, s azért van, hogy a kik már tul vannak az elpiruláson, e sápadás azért rendszeren még igen jól tudnak.

Közgazdaság

Ingatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Oláh Mihály ugyanis mint kk. gyermekei gyámja veszik Sós Sara és Sós János tól ez knek fancieskai kaszájukat 1200 frtért.

2. Széll Isván vezi Dinnyás Gyuláné Pongor Juliánától ennek Hatvan-átczai szőlőjét 1400 frtért.

3. Patay Lajos és neje veszik Borusz József és nejétől ezeknek 3124/6 sorsámu boldogítani?

házas telküket ujosztásu földjével együtt 2600 frtért.

4. Bihari István és neje veszik Nagy Ferencz és nejétől ezeknek 2868. sz. a. házukat 1800 frtért.

5. id. Sarkány Sándor és neje veszik Kapitány Jánoseés nejétől ezeknek csapókerti szőlőjüket 730 frtért.

Budapesti gabonatözsde.

július 26.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 10 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	75	6.50	6.60	78
»	77	6.65	6.75	80
»	79	6.70	6.80	80
Tiszavidéki ó	75	6.55	6.65	78
»	77	6.70	6.80	80
»	79	6.75	6.85	80
Pestvidéki ó	75	6.50	6.60	78
»	77	6.65	6.75	80
»	79	6.70	6.80	80
Fehérmegyei ó	75	6.5	6.60	78
»	77	6.65	6.75	80
»	79	6.70	6.80	80
Bácskai ó	75	6.65	6.70	78
»	77	6.80	6.85	80
»	79	6.85	6.90	80
Észak magy	75	6.65	6.70	78
»	77	6.75	6.80	80
»	79	6.80	6.85	80

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram.
Rozs elsőrendű	uj 70-72	5.50 5.55
» másodrendű	uj —	5.45 5.50
Árpa takarmánynak	» 60-62	4.45 4.70
» égetni való	» 62-64	0.00 0.00
» serfőzdei	» 64-66	6.20 6.50
Zab	» 39-41	6.20 6.50
Tengeri búsaí	uj —	3.85 3.90
» más nemű	» —	3.80 3.85
Repeze búsaí	uj —	0-0 0-0
		9.65 10.00

Kőbányai sertés-piacz.

július 25.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (párónként —400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Óreg közép (párónként 300—400 klgm sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (párónként 320 klgon felüli sulyban) 45-46 krig. 4. Fialat közép (párónként 251—320 klg. — sulyban 47—48 krig. 5. Fialat könnyű (párónként 250 klgmig terjedő sulyban) — 46-47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól 46 krig Közép (párónként 220 — 280 klgm terjedő sulyban) 44 45 krig. Könnyű (párónként 220 klgm terjedő sulyban 43-44 krig Szerbiai 9. Nehéz (párónként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (párónként 200—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (párónként 220 klgm terjedő sulyban 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi júli hó 23-ik napján volt készletben 7715 drb. 1896. július hó 24. napján felhajtott 25 drb. 1896 évi július hó 25-ik napjára maradt 7690 Sertés forgalom üzletirányzata változatlan

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet. 123

A pohár csordultig telt.

(Folytatás.)

Malvine elmerengett. Nemrég ő beszélt ilyen csábítóan valakinek; a sors most feléje fordította azokat az esdő szavakat... Minő szeszélyes a sors! Ah, de ez nem szeszély a sorsból, ez a végzet intése. Neki menekülnie kell. Borzasztó a halál ott a vérpadon.

Malvine kezét nyújtá Kálmánnak.

— Követlek, de nem követem érzelmeidet. Ments meg a vérpadtól. Tudod-e ezt megtenni önzés nélkül? Ha csak szerelmedért teszed, úgy nem megyek veled.

Az ifju szomoruan hajtotta le fejét.

— Malvine! te nem akarsz szerelmeddel

— Gondold azt, hogy nem szeretlek. Az ifju fölemelte fejét s fölmagasztosulva mondá:

— Így is hü kísérod, védelmeződ leszek.

— Köszönöm, testvér! Lásd, én nagyot vétettem családod ellen s ezzel kizártam magamat saját egemből és elérhetlen csillaggá tettem szerelmünket. Én nem lehetek tied mint feleség, de mint jó barát, mint testvér nem feledlek el soha. Most siessünk, Még utaim nyitva állanak. Siessünk!...

... Másnap reggel a tábornokot mogorván találták iuszei.

— Lesz szerencsénk ma a grófhölgyhöz? — kérde valamelyik. Egy idő óta ritkán boldogit jelenlétével.

— Ezután többé soha. Felelt a tábornok.

— Hogy értsük ezt?

— Rövid dolog és átkozottul katonás.

Beleszeretett a fogoly őrnagyba s midőn tegnap az szabadságát visszanyervén, bucsuzni jött hozzánk, véletlenül menyasszonyra talált. Malvinenak választania kellett köztem és az őrnagy között; azt pedig önök igen természetesen fogják találni, hogy az őrnagyot választotta.

Ezt ugyan mindenki természetesen találta; csak az volt az egészben kissé komoly, hogy Malvine valamivel több volt az osztrák hadaknak, mint egy szép leány; Malvine elvitte magával a hadi titkokat is, a miért Heldenburgot törvényszék elé állították.

Nem sok szót vesztegetett védelmére, nem sokat törődött volna azzal sem, ha főbe lövik Nem tették.

Sokkal nagyobb volt katonai hire, sokkal nagyobbak érdemei, sem hogy becsületéhez valami gyanu férhetett volna. Hanem a hadsereg-nél többé nem lehetett maradnia. — Nyugalmaszták.

Heldenburg nyugodtan türe sorsát, leányáért türe. Könnyebbült szívvél sóhajtott föl, midőn leoldta kardját; hisz úgy is rég meggyőződése ellen hordozta azt. Heldenburgot csak a katonai becsület tartotta meg a seregnél; mert a magyarok ügyének szívében igazat adott. Midőn az oroszok bejöttek, oly nehéz volt már sorsa, hogy kereste a csatateri halált. Nem találta meg, hanem talált e helyett győzedelmet, győzött minden ütközetben s ez még keserűbbé tette életét.

Végre tehát megszabadult kínaitól, de elvesztette leányát is.

Megérdemli a derék férfiú, hogy részvételt gondoljunk sorsára.

A bujdosók.

Szomorú az én lelkem!

Szomorú világban hordoz az emlékezet.

Egy elpusztult ország véres elgázolt térein járok.

Mindenütt vész, felbomlás, vér és halál.

Futó és üldöző hadak vonulnak mindenfelé, magyar a futó, orosz és osztrák az üldöző.

Itt-ott egy-egy megrongált sereg, egy-egy töredék csapat botlik bele a másikba, összetömrölnek, majd ismét szétveri azokat a diadalmas ellen, aztán futnak százfelé.

Még dörgenek az ágyuk, ropognak a pus-kák, pengenek a kardok; de mindez már csak viszhangja az elnyomott szabadságharcznak, ez a haldokló végvonaglás.

A szétszagattott, vert hadak töredékeit menekülő családok hosszú uszálya kíséri, nehezítve a hadmozdulatokat s csak növelve a végtelen zürzavart.

Egy eltiport nemzet végítéletének napjai ezek... És én nem fordíthatom el arezomat e rémületes képtől; hisz az én kedves alakjaim is ott vannak a bujdosók zürzavarában.

Jertek velem a síralom völgyébe, jertek! Lássuk, hol ragyognak csillagaink?

Az egyik már lefutott Martonfalván. A nyári szellő édes rózsavillalatt, lágy rózsalevelekkel borítja el sírját. Keressük meg a másik futó csillagot, a bujdosó Malvinét, ki atyja elől menekült.

Több nap óta bujdosnak már.

(Folyt. köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 óraker ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthoz” a keresked. palotájában.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11—12 óráig.

Csütörtökön)

Kedden)

Szerdán) 9—11 óráig.

Pénteken)

Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2—5 óráig.

Vasárnap délelőtt 9—12 óráig.

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat	reggel 4 ó
Budapest-felé gyorsvonat	reggel 8 ó. 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé	délután 12 ó. 36 p.
P-Ladány-Nagyvárad felé)	este 10 ó. 31 p.
	délután 3 ó. 48 p.
	minden kedden déli 12 ó.
Csak P-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Szatmár-M-Sziget felé	délután 4 ó. 07 p.
Szatmár-M-Sziget felé	este 8 ó. — p.
	éjjel 3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó. 30 p.
Miskolcz-Kassa felé ²⁾	reggel 8 ó. 25 p.
Miskolcz-Kassa felé ³⁾	este 8 ó. 05 p.
Szerencs-S-A-U-Kassa felé d. u.	4 ó. 02 p.
H-BöszörményB.-Szt.-M. felé máv-ról	reggel 5 ó. 28 p.
	vásártérről 5 ó. 51 p.
	máv-ról délután 3 ó. 57 p.
	vásártérről 4 ó. 10 p.
F-Abony felé máv-ról	reggel 4 ó. 42 p.
	vásártérről 5 ó. 00 p.
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u.	4 ó. 12 p.
	vásártérről d. u. 4 ó. 24 p.
Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u.	4 ó. 17 p.

Budapestre érkezik:

a reggel 4 ó. indul) személyvonat délel 12 óraker	
a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután 1 ó. 50 p.	
a déli 12 ó. 36 p. sz. v. este 8 ó. 10 p.	
az este 10 ó. 31 p. reggel 5 ó. 45 p.	

Budapestről-Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel 9 ó. 40 p.	
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u. 2 ó. 15 p.	
az éjjel 2 ó. 40 p. Személy-vonat este 7 ó. 05 p.	
az 2 ó. 40 p. sz. v. (Püspökladányig gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p.	
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érk. személyv. este 11 ó.	

Debreczenbe érkezik

Budapest-Nagyvárad felől	délután 5 ó. 47 p.
	gyorsvonat este 7 ó. 09 p.
	reggel 2 ó. 40 p.
N-Várad-P-Ladány	reggel 6 ó. 12 p.
M-Sziget-Szatmár felől	reggel 7 ó. 10 p.
	délután 12 ó. 16 p.
	este 10 ó. 16 p.
Csak Szatmárról	este 4 ó. 58 p.
Kassa-Miskolcz felől ¹⁾	reggel 8 ó. 07 p.
Kassa-S-A-Ujhely-Szerencs felől	déli 12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől	este 7 ó. 50 p.
B-Sz-M-H-Böször. felől vásártérre	reggel 8 ó. 09 p.
	máv-ra 8 ó. 17 p.
	vásártérre este 6 ó. 41 p.
	máv-ra este 6 ó. 49 p.
F-Abony felől vásártérre délután	5 ó. 23 p.
	m á v.-hoz 5 ó. 32 p.
Ohat-Köcs-Polgár	vásártérre reggel 7 ó. 50 p.
	m. á. v.-hoz 8 ó. p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.	

¹⁾ P-Ladánytól gyorsvonat.

²⁾ Közvetlen kocsik Miskolczon át Budapestre.

³⁾ Közvetlen kocsik Bp-tről Miskolczonát.

Nyilttér.

Hamisított fekete selyem. Egészsünk elegy kis mintát a venni szándékolt selyemből és a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jó festett selyem az elégetésnél nyomban összepödördik és csakhamar kialakul, maga után csikely barna hamut hagyván: addig a hamisított selyem (mely zsiros sznű-szalonnás lesz és könnyen török) lassan tovább ég (minhogy rostszálai a festanyagtól elitetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödördik, csak meggöribül. Ha a valódi selyem hamuját össze nyomjuk, elporlik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G.** (cs. k. udvariszállító) **elyemgyára Zürichben**, házhoz szállítva postabér és vámentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való akár egész végekben levő valódi selyem szövetekből. — Svájcba címzett levelekre 10 kros. és levelező lapokra 5 kros. bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (V.)

Eladó debreczeni ház.

A kis mester-utca 1172 sz. ház 8250 □ öl onodói földjével együtt eladó.

Levélileg értekezhetni Galgóczy János gazdatiszttal (Szabolcs megye.) Kisvárdán R a b o c z k y tanján.

Disznóvész ellen

az „Antidin“ kitünően bevált.

Rendkívüli elterjedtsége bizonyítja kitünő voltát. Egy kiló „Antidin“ ára 2 frt 20 kr., elegendő 40—50 darab sertésnek. Használati utasítás mellékelve. Egyedüli raktár **Nagybárodon Bihar m.**

Kocsiss Béla,
gyógyszerésznel.

Julius hó 18-tól
a tavaszi és nyári idényről

visszamaradt divatárukat

fél árra szállítottuk le

és azokat u. m.:

Női ruhaszöveteket mtrként 20 krtól 1.30 krtig.
Jó mosó francia Batistokat 30 krtól 40 krtig.
Jó mosó atlas szateneket mtrként 30 krtól 42 krtig.

árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa
Debreczen.

Gőzszántás.

MACSI GAZDASÁG,

eredeti FOWLER-féle kettős gőzekéjével

foljó év október 15-től kezdve

talaj-művelésre

vállalkozik.

Bővebb felvilágosítást ad
a „Közgazdasági Bank“ **ügyvezetője**

A nőknek

hazánkban a természet igen szépe de egyszersmint nagyon kényes arczsint adományozott, és tényleg a szigorú hideg vagy nagy meleg időjárás napégést, bőrrpedést, fagy- és melegségi foltokat, sőt szeplőt is okoz. Hogy ezen bajoknak eleje vételessék, ajánljuk a mindennapi toltetthez **Rix krémjét** egy össze-hasonlíthatatlan gyémánt krém,

mely több mint 50 év óta ismert és becsülésnek örvend. A Poudre-Pompadour és a Rix-szappant kiegészít orvosi hatás tekintetében a Pasta-Pompadour á frt 1.50 és kapható a finomabb gyógyszerárakban vagy Med. A. Rix vezér-székülése, Wien Pratertrasse Rix-udvar. — Miután sok az utánzat, elővigyázat ajánlatik.

MELOCCO PÉTER

BUDAPEST
VI. Dévau utca 21.

Állványozás, cementkőgyártás és betonépítési vállalat.

Cementkő minden nagyságban.

Előállal városi csatornázásokat, szilip- és vízirányítványokat, cementbetonbelsőket, gépalapozásokat stb.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.